

Rapport

Beregning av nye nasjonale satser for erstatning ved avlingssvikt 2018

Rapport-nr.:
19/2018

Rapport: Beregning av nye nasjonale satser for erstatning ved avlingssvikt

Avdeling: Avdeling for handel og industri

Dato: 13.04.2018

Ansvarlig: Johanne E. Schjøth

Bidragstere: Julie Mjelva, Trine Thanh Ha, Hans Kjetil Bjørnøy og Helene Isaksen

Rapport-nr.: 19/2018

Forord

Denne rapporten beskriver beregningene for nye nasjonale satser for erstatning ved avlingssvikt. Rapporten er utarbeidet som en del av Landbruksdirektoratets gjennomgang av Forskrift om satser for og beregning av erstatning og tilskudd ved klimabetingede skader i plante- og honningproduksjon (FOR-2015-09-15-1054). Forskriften ligger på Landbruksdirektoratets hjemmeside www.landbruksdirektoratet.no.

Oslo 13.04.18

Innholdsfortegnelse

Forord.....	2
Innholdsfortegnelse	3
Sammendrag	6
1 Korn og annet frø til modning.....	8
1.1 Hvete	8
1.2 Rug/rughvete	9
1.3 Bygg	9
1.4 Havre	9
1.5 Oljefrø	9
1.6 Erter til modning	10
1.7 Erter og bønner til konserver (høstet før modning)	10
1.8 Engfrø.....	10
1.8.1 Raigras.....	10
1.8.2 Timotei, engsvingel m.fl.....	10
1.8.3 Engrapp, kløver m.fl.....	11
2 Grovfôr	12
2.1 Grovfôr salgsproduksjon.....	12
2.2 Grovfôr i foretak med husdyr.....	12
3 Potet	13
3.1 Potet til konsum.....	13
3.2 Spesialpotet	14
3.3 Potet til industri	14
4 Grønnsaker.....	15
4.1 Kålrot.....	16

4.2	Hodekål til konsum	16
4.3	Hodekål til industri.....	17
4.4	Blomkål til konsum	17
4.5	Blomkål til industri	17
4.6	Brokkoli.....	17
4.7	Rosenkål til konsum.....	18
4.8	Rosenkål til industri	18
4.9	Kinakål	18
4.10	Rødbeter til konsum	19
4.11	Rødbeter til industri.....	19
4.12	Knollselleri til konsum	20
4.13	Knollselleri til industri.....	20
4.14	Purre til konsum	20
4.15	Purre til industri.....	21
4.16	Løk	21
4.17	Sylteagurk.....	21
4.18	Gulrot til konsum.....	22
4.19	Gulrot til industri	22
4.20	Salat på friland til konsum.....	22
4.21	Salat på friland til industri	23
4.22	Isbergsalat til konsum.....	23
4.23	Isbergsalat til industri	24
5	Frukt	25
5.1	Epler til konsum	25
5.2	Epler til press.....	26
5.3	Pærer	26

5.4 Plommer	27
5.5 Moreller.....	27
5.6 Kirsebær	27
6 Bær	29
6.1 Jordbær til konsum	29
6.2 Bringebær til konsum.....	30
6.3 Jordbær og bringebær til industri	30
6.4 Solbær til industri.....	30
6.5 Hageblåbær/kostbare bær til konsum.....	31
7 Honningproduksjon.....	32

Sammendrag

Rapporten beskriver beregningene for nye nasjonale satser for erstatning ved avlingssvikt. Erstatning ved avlingssvikt beregnes ved at skadeårets avling sees i forhold til foretakets gjennomsnittsavling. Erstatningsutbetalingen fremkommer ved at beregnet mengdetap multipliseres med en sats.

Nedenfor følger en tabell for hver vekstgruppe/produkt med forslag til nasjonale satser for erstatning ved avlingssvikt. Alle satser for korn og frø til modning, samt grovfôr er avrundet til nærmeste 5 øre. Satsene for frukt og bær er avrundet til hele kroner, mens øvrige satser er avrundet til nærmeste 10 øre.

Vekstgruppe: Korn og annet frø til modning

Vekst	Anbefalt sats kr per kg
Hvete	2,85
Rug/rughvete	2,45
Bygg	2,40
Havre	2,25
Oljefrø	5,40
Erter til modning	3,30
Erter og bønner til konserver (høstet før modning)	4,40
Raigras	15,40
Timotei, engsvingel, m.fl.	28,00
Engrapp, kløver m.fl.	68,00

Vekstgruppe: Grovfôr

Vekst	Anbefalt sats kr per kg
Grovfôr salgsproduksjon	2,50
Grovfôr i foretak med husdyr	3,85

Vekstgruppe: Potet

Vekst	Anbefalt sats kr per kg
Potet til konsum	3,40
Spesialpoteter	5,00
Potet til industri	2,60

Vekstgruppe: Grønnsaker

Vekst	Anbefalt sats kr per kg
Kålrot	5,70
Hodekål til konsum	5,70
Hodekål til industri	2,20
Blomkål til konsum	11,00
Blomkål til industri	6,80

Brokkoli	18,90
Rosenkål til konsum	35,30
Rosenkål til industri	10,70
Kinakål	10,60
Rødbeter til konsum	8,80
Rødbeter til industri	2,00
Knollselleri til konsum	16,50
Knollselleri til industri	4,90
Purre til konsum	17,50
Purre til industri	9,70
Løk	5,20
Sylteagurk	7,10
Gulrot til konsum	4,10
Gulrot til industri	1,60
Salat på friland til konsum	42,80
Salat på friland til industri	17,40
Isbergsalat til konsum	16,00
Isbergsalat til industri	10,60

Vekstgruppe: Frukt

Vekst	Anbefalt sats kr per kg
Epler	17,00
Epler til press	7,00
Pærer	15,00
Plommer	29,00
Moreller	59,00
Kirsebær	14,00

Vekstgruppe: Bær

Vekst	Anbefalt sats kr per kg
Jordbær til konsum	48,00
Bringebær til konsum	69,00
Jordbær og bringebær til industri	32,00
Solbær til industri	11,00
Hageblåbær/kostbare bær til konsum	99,00

Honningproduksjon

Produksjon	Anbefalt sats kr per kg
Honning	130,00

1 Korn og annet frø til modning

I denne gruppen er det beregnet satser for:

- Hvete
- Rug/rughvete
- Bygg
- Havre
- Oljefrø
- Erter til modning
- Erter og bønner til konserver (høstet før modning)
- Engfrø

Kornartene og oljefrø har målpris, og som tidligere har vi tatt utgangspunkt i målprisen i beregningen av satsene. Målprisen gjelder imidlertid bare for leveranser til målprisanlegg, og ikke for alle kornmottak i landet. Derfor har vi for kornartene sett på hvor stor andel de utbetalte prisene har utgjort av målprisene de siste fem årene. Dette gir en gjennomsnittlig andel utbetaling av målpris, som vi videre har brukt for å se hva utbetalt pris til produsent ville blitt målt mot målprisene for 2017–2018. Til slutt har vi trukket fra kostnader til frakt og tørking. For oljefrø har vi ikke tilgang på utbetalt pris til produsent inkludert tillegg og trekk for kvalitet, og har derfor kun brukt målprisen fratrukket kostnader til frakt og tørking.

Erter til modning har ikke målpris, og vi har derfor brukt Felleskjøpets beregnede gjennomsnittspris for 2017–2018. Erter og bønner til konserver har heller ikke målpris. Prisgrunnlaget er avtalte priser til produsent i henhold til Kontraktdyrkernes landslag. Som for andre grønnsaker til industri er siste oppdaterte priser lagt til grunn, som innebærer oppnådde priser i 2017 eller avtalte priser for 2018.

Engfrø har ikke målpris. Fastsatte priser mellom Norsk frøavlerlag og såvarefirmaene er lagt til grunn. Prisene er netto oppgjørpriser. Produsentene trekkes ikke for frakt eller tørking for såfrø av basiskvalitet. En oppdeling av satsen for engfrø i tre nye satser ble foretatt ved forrige gjennomgang av satsene og har blitt videreført.

Tørkekostnaden for korn, oljefrø og erter til modning er basert på en beregnet gjennomsnittlig vannprosent for hver kornart levert ved kornmottak i august og september de siste fem årene. Vi antar at data over vannprosent for vare levert i august og september er det best tilgjengelige anslaget for hvor vått kornet er før det tørkes på gården eller på kornmottaket. Tørketabellen i Kornguiden sesongen 2017–2018 fra Felleskjøpet Agri er brukt for å finne en representativ sats for kostnaden ved å tørke vare ned til 15 prosent vanninnhold, som er basiskvalitetkravet. Tørking av såfrø utføres i praksis i sin helhet på gården, men kostnaden er liten og inngår i regnskapet for korntørking.

Satsen for frakt er som tidligere hentet fra Totalkalkylen 2017 (post 220J). NIBIO beregner satsen ved å samle inn fraktpriser fra de store møllene i Norge og vekter prisene ut fra mengde innveid korn på de ulike møllene. Erter og bønner til konserver og engfrø blir ikke belastet med frakt.

1.1 Hvete

For hvete har vi vektet utbetalte priser for både fôrhvete- og mathvete de siste fem avtaleårene. Deretter har vi for hvert avtaleår beregnet hvor stor andel de utbetalte prisene har utgjort av målprisen. Den gjennomsnittlige andelen for de siste fem årene var 93 prosent. Målprisen for 2017–2018 er kr

3,26 per kg. Ut fra en andel på 93 prosent tidligere år, vil utbetalt pris for 2017–2018 være kr 3,04 per kg. Satsen er noe lavere enn om vi kun hadde tatt utgangspunkt i mathvete, som er referansevaren for målprisen. Vi har trukket 12 øre for fraktkostnader og 7 øre for tørkekostnader. Dette gir en verdi på kr 2,86 per kg.

Vi anbefaler at satsen for hvete settes til kr 2,85 per kg.

1.2 Rug/rughvete

I likhet med hvete har vi for rug vektet utbetalte priser for fôr- og matrug de siste fem årene. Deretter har vi for hvert avtaleår beregnet hvor stor andel de utbetalte prisene har utgjort av målprisen gjeldende år. Den gjennomsnittlige andelen for de siste fem årene var 94 prosent. Målprisen for 2017–2018 er kr 2,82 per kg. Ut fra en andel på 94 prosent tidligere år, vil utbetalt pris for 2017–2018 være kr 2,65 per kg. Satsen er noe lavere enn om vi kun hadde tatt utgangspunkt i matrug, som er referansevaren for målprisen. Vi har trukket 12 øre for fraktkostnader og 8 øre for tørkekostnader. Dette gir en verdi på kr 2,45 per kg.

Vi anbefaler at satsen for rug settes til kr 2,45 per kg.

1.3 Bygg

Oppnådd pris for bygg i perioden 2012–2013 til 2016–2017 var gjennomsnittlig 95 prosent av målpris. Målprisen for 2017–2018 er kr 2,76 per kg. Vi har trukket 12 øre for fraktkostnader og 11 øre for tørkekostnader. Dette gir en verdi på kr 2,40 per kg.

Vi anbefaler at satsen for bygg settes til kr 2,40 per kg.

1.4 Havre

Oppnådd pris for havre i perioden 2012–2013 til 2016–2017 var gjennomsnittlig 96 prosent av målpris. Målprisen for 2017–2018 er kr 2,50 per kg. Vi har trukket 12 øre for fraktkostnader og 4 øre for tørkekostnader. Dette gir en verdi på kr 2,23 per kg.

Vi anbefaler at satsen for havre settes til kr 2,25 per kg.

1.5 Oljefrø

For oljefrø har Landbruksdirektoratet ikke tilgang på oppnådd pris til produsent inkludert tillegg og trekk. Målprisen på kr 5,69 per kg for 2017–2018 er derfor lagt til grunn. Det vil si at vi antar at oppnådd pris er 100 prosent av målpris. Vi har trukket 12 øre for fraktkostnader og 17 øre for tørkekostnader. Dette gir en verdi på kr 5,40 per kg.

Vi anbefaler at satsen for oljefrø settes til kr 5,40 per kg.

1.6 Erter til modning

Erter til modning

Det er ikke målpris på erter. Prisgrunnlaget er derfor Felleskjøpet Agris beregnede gjennomsnittspris fra Kornguiden 2017–2018, som er på kr 3,56 per kg. Vi har trukket 12 øre for fraktkostnader og 10 øre for tørkekostnader. Dette gir en verdi på kr 3,34 per kg.

Vi anbefaler at satsen for erter til modning settes til kr 3,35 per kg.

1.7 Erter og bønner til konserveres (høstet før modning)

Prisgrunnlaget er netto oppgjørpris til produsent i 2017–2018, i henhold til Kontraktdyrkernes landslag. Erter og bønner til konserveres gjøres opp til produsent uten trekk.

Vi anbefaler at satsen for erter og bønner til konserveres settes til kr 4,40 per kg.

1.8 Engfrø

Det er stor variasjon i oppgjørprisene på ulike engfrøarter og betydelige avlingsforskjeller. Artene er derfor delt i tre grupper, som tidligere. Prisene for basis vare er netto oppgjørpriser uten trekk, i henhold til prisavtalen mellom produsent og såvarefirmaene. Prisene på engfrø har de siste årene hatt en jevn stigning, med unntak av rødsvingel.

1.8.1 Raigras

Det blir produsert økende mengder med flerårig raigras i Norge, etter en faglig gjennomgang av mulighetene for norsk produksjon (NIBIO). Produsenter og frøfirmaer har jobbet for å holde prisen på raigras lav. Prismessig skiller arten seg fra de andre grasartene og er behandlet individuelt.

År	2017
Pris, kr/kg	15,40

Vi anbefaler at satsen for raigras settes til kr 15,40 per kg.

1.8.2 Timotei, engsvingel m.fl.

Timotei og engsvingel representerer volumartene i norsk frøproduksjon, og står prismessig relativt nær hverandre. Hundegras har beslektet pris, så vi anbefaler at arten blir stående i samme gruppe.

Rødsvingel har over de siste årene gått betydelig ned i pris, og hører nå naturlig hjemme i denne frøgruppen. Arten er imidlertid mer krevende å dyrke enn timotei og engsvingel. På tross av økt pristilskudd til frøavl av rødsvingel fra 2017, var prisøkningen svært moderat samme år. Dersom det skulle komme et prispåslag for arten i perioden for den reviderte forskriften, vil det være naturlig å gruppere rødsvingel sammen med de mer kostbare artene i neste gruppe.

År	2017	2017	2017	2017
Art	Timotei	Engsvingel	Hundegras	Rødsvingel
Pris, kr/kg	24,63	32,88	33,30	34,50

Vi anbefaler at satsen for timotei, engsvingel, hundegras og rødsvingel settes til kr 28,00 per kg.

1.8.3 Engrapp, kløver m.fl.

I denne frøgruppen utgjør rødkløver og engrapp den største produksjonen. Vi har lagt inn flere engrørarter med mye høyere pris enn dagens pris på engrapp.

År	2017	2017	2017	2017
Art	Rødkløver	Sauesvingel	Engrapp	Hvitkløver, engkvein, strandør
Pris, kr/kg	50+	60+	70+	80+ til 100+
Gjennomsnittspris, kr/kg				68,00

Vi anbefaler at satsen for engrapp, rød- og hvitkløver settes til kr 68,00 per kg og at bladfaks, sauesvingel, strandør, engkvein og krypkvein innlemmes i denne gruppen.

2 Grovfôr

I denne gruppen er det beregnet satser for:

- Grovfôr salgsproduksjon
- Grovfôr i foretak med husdyr

Satsene i gruppen er direkte omregnet fra pris og gjennomsnittlig fôrkonsentrasjon på kraftfôr i Totalkalkylen for jordbruket. Gjennomsnittlig pris og fôrkonsentrasjon for kraftfôr til drøvtyggere er lagt til grunn. Prisen på økologisk kraftfôr er ikke med i beregningsgrunnlaget.

2.1 Grovfôr salgsproduksjon

Vi har beregnet en sats for fulldyrket og overflatedyrket grovfôr, omregnet til høy. Verdsettingen av grovfôr er basert på kraftfôrpris på drøvtyggerfôr med en gjennomsnittlig fôrenhetskonsentrasjon som i tabellen nedenfor. Beregnet pris per FEm er den samme for begge satsene for grovfôr. For omregning til høy har vi benyttet en faktor fra Totalkalkylen som er ca. 1,55 kg høy per FEm.

År	2015	2016	2017	Gjennomsnitt 2015-2017
Pris kraftfôr til drøvtygger, kr/kg	3,60	3,60	3,64	3,61
Fôrenhetskonsentrasjon kraftfôr, FEm/kg	0,94	0,94	0,94	0,94
Pris per fôrenhet, kr/FEm	3,82	3,82	3,86	3,83
Mengde høy per FEm, kg/FEm	1,55	1,55	1,55	1,55
Pris høy, kr/kg	2,46	2,47	2,49	2,47

Kilde: NIBIO, Totalkalkylen, revidert regnskap 2015, foreløpig regnskap 2016, budsjett 2017

Det har vært en økning i prisene fra beregningen som ble lagt til grunn i 2014. Landbruksdirektoratet foreslår å legge til grunn gjennomsnittet for perioden 2015 til 2017, som vil danne et mer robust grunnlag enn budsjettall for siste år.

Vi anbefaler at satsen for grovfôr for salg settes til kr 2,50 per kg høy, eller annet grovfôr omregnet til høy.

2.2 Grovfôr i foretak med husdyr

Vi har beregnet en sats per fôrenhet i grovfôr, FEm. Pris og fôrkonsentrasjon for kraftfôr til drøvtygger er lagt til grunn, i likhet med beregningen til salgsproduksjon av grovfôr (over).

Vi anbefaler at satsen for grovfôr i foretak med husdyr settes til kr 3,85 per FEm.

3 Potet

I denne gruppen er det beregnet satser for:

- Potet til konsum
- Spesialpotet
- Potet til industri

Satsene i gruppen baserer seg på registrerte oppgjørpriser (noteringspriser) til produsent for vanlige poteter og spesialpoteter til konsum, og avtalte priser mellom produsenter og industribedrifter for industripotet. Landbruksdirektoratet er kilde for priser på poteter til konsum, mens Kontraktdyrkernes landslag er kilde for priser på industripoteter.

Prisen på poteter til konsummarkedet varierer noe fra år til år. Netto utbetalt pris til produsent for årene 2016 og 2017 er lagt til grunn og er vektet mot omsatte mengder i hvert enkelt år. Deretter er et gjennomsnitt over år beregnet. Prisene på industripotet er kontraktsfestet og har de siste årene hatt en jevn stigning. Et vektet gjennomsnitt av priser og kontraherte mengder for 2017 er lagt til grunn.

Fraktkostnader for transport fra gården til pakkeri er beregnet for konsum- og spesialpoteter, og er trukket fra i satsene. Industripoteter blir ikke trukket for fraktkostnader. Prisene er nettopriser som gjelder potet hentet hos dyrkeren. Dyrkeren har altså ikke fraktutgifter i forbindelse med leveransene av industripotet.

Distriktstilskudd til potetproduksjon i Nord-Norge er inkludert i satsene for konsum- og spesialpoteter. Andelen av distriktstilskuddet som er lagt til prisen på konsumpoteter er basert på faktisk omsetning i Nord-Norge og totalt for landet. Vi har lagt til grunn at en relativt større andel av spesialpoteter dyrkes i Nord-Norge. Distriktstilskuddet er ikke lagt til for industripotet, da det ikke foregår produksjon til industri i Nord-Norge.

3.1 Potet til konsum

År	2016	2017
Pris, kr/kg	4,65	5,01
Vektet pris for perioden, kr/kg		4,83
Distriktstilskudd (10 %), kr/kg		0,13
Frakt, kr/kg		-0,17
Pris for salgbar avling klasse 1 (70%), kr/kg		4,79
Pris for avrens (30 %), kr/kg		0,11
Gjennomsnittspris for alle poteter, kr/kg		3,39

Ti prosent av satsen for distriktstilskuddet til potetproduksjon i Nord-Norge er lagt til og fraktkostnader er trukket fra. Den nye satsen for erstatning er beregnet ved at 70 prosent av potetleveransen blir godtgjort med prisen på konsumpotet, mens de resterende 30 prosent (avrens) blir godtgjort med 11 øre per kg.

Vi anbefaler at satsen for potet til konsum settes til kr 3,40 per kg. Satsen dekker både salgbar avling klasse 1 til konsum og avrenspoteter.

3.2 Spesialpotet

År	2016	2017
Pris, kr/kg	6,97	6,94
Vektet pris for perioden, kr/kg		6,95
Distriktstilskudd (20 %), kr/kg		0,26
Frakt, kr/kg		-0,17
Pris for salgbar avling (70 %), kr/kg		7,04
Pris for avrens (30 %), kr/kg		0,11
Gjennomsnittspris for alle spesialpoteter, kr/kg		4,96

20 prosent av distriktstilskuddssatsen til potetproduksjon i Nord-Norge er lagt til og fraktkostnader er trukket fra. I fastsettingen av satsen for spesialpoteter har vi lagt til grunn de samme prinsippene for salgbar avling som for vanlige konsumpoteter.

I gruppen for spesialpoteter inngår ferskpotet (nypoteter) høstet innen 31. juli. Definisjonen av ferskpotet er knyttet opp mot målprisen på potet, som er høy til slutten av juli. Andre typer poteter som inngår i gruppen er mandelpotet, spesialsorter, samt settepotet.

Vi anbefaler at satsen for spesialpotet settes til 5,00 kr/kg. Satsen dekker både salgbar avling klasse 1 til konsum og avrenspoteter.

3.3 Potet til industri

Et vektet gjennomsnitt av priser og omsatte mengder for 2017 er beregnet til 2,64 kr/kg. Distriktstilskudd er ikke lagt til, og fraktkostnader er ikke trukket fra i satsene.

Vi anbefaler at satsen for potet til industri settes til 2,60 kr/kg.

4 Grønnsaker

I denne gruppen er det beregnet satser for:

- Kålrot til konsum
- Hodekål til konsum
- Hodekål til industri
- Blomkål til konsum
- Blomkål til industri
- Brokkoli
- Rosenkål til konsum
- Rosenkål til industri
- Kinakål
- Rødbeter til konsum
- Rødbeter til industri
- Knollselleri til konsum
- Knollselleri til industri
- Purre til konsum
- Purre til industri
- Løk
- Sylteagurk
- Gulrot til konsum
- Gulrot til industri
- Salat på friland til konsum
- Salat på friland til industri
- Isbergsalat til konsum
- Isbergsalat til industri

Satsene i gruppen tar utgangspunkt i registrerte oppgjørpriser (noteringspriser) til produsent for produkter til konsum og avtalte priser mellom produsenter og industribedrifter for produkter til industri.

Prisen på grønnsaker til konsummarkedet varierer noe fra år til år. Netto utbetalt pris til produsent for årene 2016 og 2017 er lagt til grunn og er vektet mot omsatte mengder i hvert enkelt år. Deretter er et gjennomsnitt over år beregnet.

Produkter til industrien har steget jevnt i pris over år. Siste oppdaterte priser, som innebærer oppnådde priser i 2017 eller avtalte priser for 2018, danner grunnlaget for beregningene av nye satser. Landbruksdirektoratet er kilde for prisene på grønnsaker til konsum, mens Kontraktdyrkernes landslag og industribedrifter er kilde for priser på produkter til industri.

Fraktkostnader er beregnet per kg for hver enkelt vekst og er trukket fra i satsene. For konsumprodukter gjelder frakt fra gården til markedet, og for produkter til industri fra gården til fabrikk. For produkter til industri har vi lagt til grunn nettopriser levert fabrikk, der produsenten står for frakten.

Emballasje er beregnet for hver enkelt vekst og er trukket fra i satsene for alle produkter til konsum. Emballasje er ikke trukket fra i satsene til produkter til industri, fordi oppgjørpris er nettopris levert fabrikk, og kjøper står for emballasjen.

Vi har lagt til grunn at alle grønnsaker, med unntak av løk og gulrot, blir pakket på gården. Sortering- og pakkekostnader er ikke trukket fra i satsene, i likhet med beregninger i Totalkalkylen. Løk og gulrot blir pakket på pakkeri. Sorterings- og pakkekostnader er beregnet for løk og gulrot og trukket fra i satsene.

Distriktstilskudd til frukt, bær og veksthusgrønnsaker omfatter salat på friland, som omsettes gjennom godkjente omsetningsledd. Tilskuddssatsen som er benyttet for salat er mellom den for sone 1-3 og sone 4-5. Satsen er lagt til for isbergsalat og annen salat friland, både til konsum og industri.

4.1 Kålrot

Kålrot til industri utgjør en svært liten del av den totale produksjonen av kålrot. Samtidig er prisforskjellen mellom produktet til konsum og til industri relativt liten. Vi har ikke tatt hensyn til industriproduksjonen i beregningen av sats.

År	2016	2017
Pris, kr/kg	6,50	6,76
Vektet pris for perioden, kr/kg		6,63
Frakt, kr/kg		-0,30
Emballasje, kr/kg		-0,61
Gjennomsnittspris, kr/kg		5,72

Kostnader til frakt og emballasje er trukket fra.

Vi anbefaler at satsen for kålrot settes til kr 5,70 per kg.

4.2 Hodekål til konsum

År	2016		2017	
	Rødkål	Rødkål	Hvitkål	Hvitkål
Type				
Pris, kr/kg	6,73	6,60	6,62	6,84
Vektet pris for perioden, kr/kg		6,67		6,73
Vektet pris hvitkål og rødkål (30 %), kr/kg				6,71
Frakt, kr/kg				-0,30
Emballasje, kr/kg				-0,68
Gjennomsnittspris, kr/kg				5,73

Kostnader til frakt og emballasje er trukket fra.

Vi anbefaler at satsen for hodekål til konsum settes til kr 5,70 per kg.

4.3 Hodekål til industri

År	2017	2017
Type	Rødkål	Hvitkål
Pris, kr/kg	2,70	2,31
Vektet pris hvitkål og rødkål (25 %), kr/kg		2,41
Frakt, kr/kg		-0,25
Gjennomsnittspris, kr/kg		2,16

Kostnader til frakt er trukket fra.

Vi anbefaler at satsen for hodekål til industri settes til kr 2,20 per kg.

4.4 Blomkål til konsum

År	2016	2017
Pris, kr/kg	12,23	12,79
Vektet pris for perioden, kr/kg		12,51
Frakt, kr/kg		-0,40
Emballasje, kr/kg		-1,14
Gjennomsnittspris, kr/kg		10,97

Kostnader til frakt og emballasje er trukket fra.

Vi anbefaler at satsen for blomkål til konsum settes til kr 11,00 per kg.

4.5 Blomkål til industri

År	2017
Pris, kr/kg	7,15
Frakt, kr/kg	-0,40
Gjennomsnittspris, kr/kg	6,75

Kostnader til frakt er trukket fra.

Vi anbefaler at satsen for blomkål til industri settes til kr 6,80 per kg.

4.6 Brokkoli

Brokkoli til industri utgjør en svært liten del av den totale produksjonen av brokkoli. Vi har lagt til grunn at det ikke er behov for en egen sats for brokkoli til industri og har heller ikke tatt hensyn til denne produksjonen i beregningene av sats, fordi den ikke påvirker beregningene i noen grad.

År	2016	2017
Pris, kr/kg	20,85	20,85
Vektet pris for perioden, kr/kg		20,85
Frakt, kr/kg		-0,50
Emballasje, kr/kg		-1,50
Gjennomsnittspris, kr/kg		18,85

Kostnader til frakt og emballasje er trukket fra.

Vi anbefaler at satsen for brokkoli settes til kr 18,90 per kg.

4.7 Rosenkål til konsum

År	2016	2017
Pris, kr/kg	39,89	38,02
Vektet pris for perioden, kr/kg		38,96
Frakt, kr/kg		-0,40
Emballasje, kr/kg		-3,25
Gjennomsnittspris, kr/kg		35,31

Kostnader til frakt og emballasje er trukket fra.

Vi anbefaler at satsen for rosenkål til konsum settes til kr 35,30 per kg.

4.8 Rosenkål til industri

År	2017
Pris, kr/kg	10,98
Frakt, kr/kg	-0,30
Gjennomsnittspris, kr/kg	10,68

Kostnader til frakt er trukket fra.

Vi anbefaler at satsen for rosenkål til industri settes til kr 10,70 per kg.

4.9 Kinakål

Kinakål til industri utgjør en svært liten del av den totale produksjonen av kinakål. Samtidig er prisforskjellen mellom produktet til konsum og til industri liten. Vi har heller ikke tatt hensyn til industriproduksjonen i beregningen av sats.

År	2016	2017
Pris, kr/kg	11,38	13,58
Vektet pris for perioden, kr/kg		12,48
Frakt, kr/kg		-0,40
Emballasje, kr/kg		-1,46
Gjennomsnittspris, kr/kg		10,63

Kostnader til frakt og emballasje er trukket fra.

Vi anbefaler at satsen for kinakål settes til kr 10,60 per kg.

4.10 Rødbeter til konsum

Andelen av den totale rødbeteproduksjonen som går til konsum øker, og er nå oppe i mellom 20 og 25 prosent. Beter med andre farger øker også i omfang, men er ikke medregnet.

År	2016	2017
Pris, kr/kg	8,95	10,22
Vektet pris for perioden, kr/kg		9,58
Frakt, kr/kg		-0,30
Emballasje, kr/kg		-0,50
Gjennomsnittspris, kr/kg		8,78

Kostnader til frakt og emballasje er trukket fra.

Vi anbefaler at satsen for rødbeter til konsum settes til kr 8,80 per kg.

4.11 Rødbeter til industri

År	2017
Pris, kr/kg	2,22
Frakt, kr/kg	-0,25
Gjennomsnittspris, kr/kg	1,97

Kostnader til frakt er trukket fra.

Vi anbefaler at satsen for rødbeter til industri settes til kr 2,00 per kg.

4.12 Knollselleri til konsum

År	2016	2017
Pris, kr/kg	16,26	18,05
Vektet pris for perioden, kr/kg		17,16
Frakt, kr/kg		-0,30
Emballasje, kr/kg		-0,40
Gjennomsnittspris, kr/kg		16,46

Kostnader til frakt og emballasje er trukket fra.

Vi anbefaler at satsen for knollselleri til konsum settes til kr 16,50 per kg.

4.13 Knollselleri til industri

År	2017
Pris, kr/kg	5,16
Frakt, kr/kg	-0,25
Gjennomsnittspris, kr/kg	4,91

Kostnader til frakt er trukket fra.

Vi anbefaler at satsen for knollselleri til industri settes til kr 4,90 per kg.

4.14 Purre til konsum

År	2016	2017
Pris, kr/kg	16,31	16,94
Vektet pris for perioden, kr/kg		16,62
Frakt, kr/kg		-0,35
Emballasje, kr/kg		-1,24
Gjennomsnittspris, kr/kg		17,51

Kostnader til frakt og emballasje er trukket fra.

Vi anbefaler at satsen for purre til konsum settes til kr 17,50 per kg.

4.15 Purre til industri

År	2017
Pris, kr/kg	9,96
Frakt, kr/kg	-0,30
Gjennomsnittspris, kr/kg	9,66

Kostnader til frakt er trukket fra.

Vi anbefaler at satsen for purre til industri settes til kr 9,70 per kg.

4.16 Løk

Vi har lagt til grunn at løk primært selges til konsum, men at utsortert løk på pakkeri kan benyttes til industriformål og gjøres opp med en lavere pris.

År	2016		2017	
	Rød kepaløk	Rød kepaløk	Gul kepaløk	Gul kepaløk
Type				
Pris, kr/kg	9,41	9,88	7,17	7,30
Vektet pris for perioden, kr/kg		9,65		7,24
Vektet pris gul løk og rød løk (25 %), kr/kg				7,84
Frakt, kr/kg				-0,30
Emballasje, sortering, pakking, kr/kg				-1,41
Pris for salgbar avling klasse 1 (80%), kr/kg				6,13
Pris for løk til industri (15%, kr/kg)				2,00
Svinn (5%), kr/kg				0
Gjennomsnittspris for all løk, kr/kg				5,20

Kostnader til frakt, emballasje, sortering og pakking er trukket fra.

Vi anbefaler at satsen for løk settes til kr 5,20 per kg.

4.17 Sylteagurk

Vi har lagt til grunn at sylteagurk først og fremst selges til industriformål.

År	2017
Pris, kr/kg	7,36
Frakt, kr/kg	-0,25
Gjennomsnittspris, kr/kg	7,11

Kostnader til frakt er trukket fra.

Vi anbefaler at satsen for sylteagurk settes til kr 7,10 per kg.

4.18 Gulrot til konsum

Vi har lagt til grunn at avrens blir solgt som kufôr eller til industriformål i noen deler av landet, og har utarbeidet et veid anslag for prisen på landsbasis.

År	2016	2017
Pris, kr/kg	8,73	8,95
Vektet pris for perioden, kr/kg		8,84
Frakt, kr/kg		-0,40
Emballasje, sortering, pakking, kr/kg		-3,02
Pris for salgbar avling (73 %), kr/kg		5,42
Pris for avrens (27 %), kr/kg		0,11
Gjennomsnittspris for alle gulrøtter, kr/kg		4,06

Kostnader til frakt, emballasje, sortering og pakking er trukket fra.

Vi anbefaler at satsen for gulrot til konsum settes til kr 4,10 per kg.

4.19 Gulrot til industri

År	2017
Pris, kr/kg	1,80
Frakt, kr/kg	-0,25
Gjennomsnittspris, kr/kg	1,55

Kostnader til frakt er trukket fra.

Vi anbefaler at satsen for gulrot til industri settes til kr 1,60 per kg.

4.20 Salat på friland til konsum

Salat på friland til konsum er beregnet som et vektet gjennomsnitt av omsetningen av salattypene lollosalat, hjertesalat og ruccula. Ruccula er ikke lenger berettiget disktriktstilskudd, noe som gir et lavere tilskudd for gruppen enn i 2015.

År	2016	2017
Pris, kr/kg	47,27	47,33
Vektet pris for perioden, kr/kg		47,30
Distriktstilskudd, kr/kg		4,46
Frakt, kr/kg		-1,20
Emballasje, kr/kg		-7,76
Gjennomsnittspris, kr/kg		42,80

Distriktstilskudd til frukt, bær og veksthusgrønnsaker er inkludert i satsen. Kostnader til frakt og emballasje er trukket fra.

Vi anbefaler at satsen for salat på friland til konsum settes til kr 42,80 per kg.

4.21 Salat på friland til industri

Salat på friland til industri er beregnet som et vektet gjennomsnitt av kontrahert produksjon av salattypene lollosalat, romanosalat og ruculla. Romanosalat til industri erstatter hjertesalat til konsum. Rucullo er ikke lenger berettiget distriktstilskudd, noe som gir et lavere tilskudd for gruppen enn i 2015.

År	2017
Pris, kr/kg	15,39
Distriktstilskudd, kr/kg	2,59
Frakt, kr/kg	-0,60
Gjennomsnittspris, kr/kg	17,38

Distriktstilskudd for frukt, bær og veksthusgrønnsaker er lagt til og kostnader til frakt er trukket fra.

Vi anbefaler at satsen for salat på friland til industri settes til kr 17,40 per kg.

4.22 Isbergsalat til konsum

År	2016	2017
Pris, kr/kg	16,60	18,40
Vektet pris for perioden, kr/kg		17,50
Distriktstilskudd, kr/kg		1,60
Frakt, kr/kg		-0,90
Emballasje, kr/kg		-2,20
Gjennomsnittspris, kr/kg		16,00

Distriktstilskudd for frukt, bær og veksthusgrønnsaker er lagt til og kostnader til frakt og emballasje er trukket fra.

Vi anbefaler at satsen for isberg til konsum settes til kr 16,00 per kg.

4.23 Isbergsalat til industri

År	2017
Pris, kr/kg	9,54
Distriktstilskudd, kr/kg	1,60
Frakt, kr/kg	-0,50
Gjennomsnittspris, kr/kg	10,64

Distriktstilskudd for frukt, bær og veksthusgrønnsaker er lagt til og kostnader til frakt er trukket fra.

Vi anbefaler at satsen for isberg til industri settes til kr 10,60 per kg.

5 Frukt

I denne gruppen er det beregnet satser for:

- Epler
- Epler til press (ny)
- Pærer
- Plommer
- Moreller
- Kirsebær

Satsene i gruppen tar utgangspunkt i registrerte oppgjørpriser (noteringspriser) til produsent for produkter til konsum og avtalte priser mellom produsenter og industribedrifter for produkter til industri.

Prisen på frukt til konsum varierer noe fra år til år. Netto utbetalt pris til produsent for årene 2016 og 2017 er lagt til grunn for alle fruktslag, med unntak av kirsebær. Prisen er vektet mot omsatt mengde i hvert enkelt år. Deretter er et gjennomsnitt over år beregnet. Produkter til industri har steget i pris over år. Prisen fra 2017 er lagt til grunn for beregningene av ny sats for kirsebær og epler til press. Landbruksdirektoratet er kilde for prisene på frukt til konsum, mens Gartnerhallen, fruktpakkerier og saftprodusenter er kilde for priser på pressfrukt og kirsebær.

Fraktkostnader er beregnet per kg for hver enkelt vekst og trukket fra. Unntaket er kirsebær, der oppgjørpris er oppgitt uten frakt.

Vi har lagt til grunn at frukt til konsum pakkes på pakkeri. Emballasje-, sorterings- og pakkekostnader er beregnet for hver enkelt vekst og trukket fra for epler, pærer, plommer og moreller.

Distriktstilskudd til frukt, bær og veksthusgrønnsaker er inkludert i satsene. Tilskuddssatsen som er benyttet for frukt ligger mellom sone 2-4 og 5.

5.1 Epler til konsum

Vi anbefaler at satsen for epler deles i en sats for epler til konsum og en sats for epler til press.

Det stilles store krav til kvaliteten på frukt til konsum. I gjennomsnitt blir 35-40 % av epleavlingen utsortert og holder ikke kvalitetskravene. Markedet etterspør mer norsk frukt av klasse 1, og avlingssviktordningen bør avspeile dette. En deling av satsen for epler vil trolig bidra til en riktigere kompensasjon for produsenter som satser på kvalitetsfrukt, samt redusere betydelig overkompensasjon for de som har ekstensiv produksjon.

År	2016	2017
Pris konsum, kr/kg	15,69	16,06
Vektet pris konsum for perioden, kr/kg		15,87
Distriktstilskudd, kr/kg		4,61
Frakt, kr/kg		-1,00
Emballasje, sortering, pakking, kr/kg		-2,38
Gjennomsnittspris avling klasse 1, kr/kg		17,12

Distriktstilskudd til frukt, bær og veksthusgrønnsaker er inkludert i satsen. Kostnader til frakt, emballasje, sortering og pakking er trukket fra.

Vi anbefaler at satsen for epler til konsum settes til kr 17,00 per kg.

5.2 Epler til press

Prisen for pressepler som går til saft og konsentrat er lagt til grunn for den delen av avlingen som blir utsortert på gården og på pakkeriet. Disse eplene holder ikke kravene til konsumkvalitet. I tillegg gjelder prisen for epler som blir produsert særskilt til press.

År	2017
Pris, kr/kg	5,38
Distriktstilskudd, kr/kg	2,57
Frakt, kr/kg	-0,50
Gjennomsnittspris, kr/kg	7,45

Distriktstilskudd til frukt, bær og veksthusgrønnsaker er inkludert i satsen. Kostnader til frakt er trukket fra.

Vi anbefaler at satsen for epler til press settes til kr 7,00 per kg.

5.3 Pærer

År	2016	2017
Pris, kr/kg	15,51	15,81
Vektet pris for perioden, kr/kg		15,66
Distriktstilskudd, kr/kg		4,61
Frakt, kr/kg		-1,25
Emballasje, sortering, pakking, kr/kg		-3,30
Pris for salgbar avling klasse 1 (95 %), kr/kg		15,72
Pris for utsortert vare (5 %), kr/kg		0
Gjennomsnittspris, kr/kg		14,93

Distriktstilskudd til frukt, bær og veksthusgrønnsaker er inkludert i satsen. Kostnader til frakt, emballasje, sortering og pakking er trukket fra.

Vi anbefaler at satsen for pærer settes til kr 15,00 per kg.

5.4 Plommer

År	2016	2017
Pris, kr/kg	33,80	33,84
Vektet pris for perioden, kr/kg		33,82
Distriktstilskudd, kr/kg		4,61
Frakt, kr/kg		-1,25
Emballasje, sortering, pakking, kr/kg		-3,30
Pris for salgbar avling klasse 1 (85 %), kr/kg		33,89
Pris for utsortert vare (15 %), kr/kg		0
Gjennomsnittspris, kr/kg		28,79

Distriktstilskudd til frukt, bær og veksthusgrønnsaker er inkludert i satsen. Kostnader til frakt, emballasje, sortering og pakking er trukket fra.

Vi anbefaler at satsen for plommer settes til kr 29,00 per kg.

5.5 Moreller

År	2016	2017
Pris, kr/kg	69,11	70,87
Vektet pris for perioden, kr/kg		69,99
Distriktstilskudd, kr/kg		5,58
Frakt, kr/kg		-1,35
Emballasje, sortering, pakking, kr/kg		-8,15
Pris for salgbar avling klasse 1 (90 %), kr/kg		66,07
Pris for utsortert vare (10 %), kr/kg		0
Gjennomsnittspris, kr/kg		59,46

Distriktstilskudd til frukt, bær og veksthusgrønnsaker er inkludert i satsen. Kostnader til frakt, emballasje, sortering og pakking er trukket fra.

Vi anbefaler at satsen for moreller settes til kr 59,00 per kg.

5.6 Kirsebær

Vi har lagt til grunn at kirsebær først og fremst selges til industriformål og at hele avlingen blir utnyttet. Svinn er derfor ikke beregnet.

År	2017
Pris, kr/kg	9,04
Distriktstilskudd, kr/kg	4,61
Gjennomsnittspris, kr/kg	13,65

Distriktstilskudd til frukt, bær og veksthusgrønnsaker er inkludert i satsen. I henhold til prisavtalen er ingen kostnader trukket fra.

Vi anbefaler at satsen for kirsebær settes til kr 14,00 per kg.

6 Bær

I denne gruppen er det beregnet satser for:

- Jordbær til konsum
- Bringebær til konsum
- Jordbær og bringebær til industri
- Solbær til industri
- Hageblåbær/kostbare bær til konsum

Satsene i gruppen tar utgangspunkt i registrerte oppgjørpriser (noteringspriser) til produsent for produkter til konsum og avtalte priser mellom produsenter og industribedrifter for produkter til industri.

Prisen på bær til konsum varierer noe fra år til år. Netto utbetalt pris til produsent for årene 2016 og 2017 er lagt til grunn og vektet mot omsatt mengde i hvert enkelt år. Deretter er et gjennomsnitt over år beregnet. Produkter til industri har steget i pris over år. Prisen for 2017 er derfor lagt til grunn for bringebær til industri, jordbær til industri og solbær til industri. Landbruksdirektoratet er kilde for priser på jordbær og bringebær til konsum, Bama og produsenter for prisen på hageblåbær, mens Gartnerhallen er kilde for priser på bær til industri.

Fraktkostnader er beregnet for hver enkelt vekst og trukket fra for alle bær, med unntak av solbær til industri, som har egen prisavtale.

Emballasjekostnader er beregnet for hver enkelt vekst og trukket fra. For bær til industri er det gjort en samlet vurdering av kostnader til frakt inn til lager, emballasje og innfrysingskostnader i gjennomsnitt for bransjen.

Vi har lagt til grunn at alle bær pakkes på gården. Sorterings- og pakkekostnader er derfor ikke trukket fra, i tråd med beregninger i Totalkalkylen.

Distriktstilskudd til frukt, bær og veksthusgrønnsaker er inkludert i satsene. Tilskuddssatsen som er benyttet for bær ligger mellom sone 4-5 og sone 5-6.

6.1 Jordbær til konsum

År	2016	2017
Pris, kr/kg	45,01	49,03
Vektet pris for perioden, kr/kg		47,02
Distriktstilskudd, kr/kg		5,22
Frakt, kr/kg		-1,10
Emballasje, kr/kg		-2,72
Gjennomsnittspris, kr/kg		48,41

Distriktstilskudd til frukt, bær og veksthusgrønnsaker er inkludert i satsen. Kostnader til frakt og emballasje er trukket fra.

Vi anbefaler at satsen for jordbær til konsum settes til kr 48,00 per kg.

6.2 Bringebær til konsum

År	2016	2017
Pris, kr/kg	64,76	72,40
Vektet pris for perioden, kr/kg		68,58
Distriktstilskudd, kr/kg		5,22
Frakt, kr/kg		-1,40
Emballasje, kr/kg		-3,60
Gjennomsnittspris, kr/kg		68,80

Distriktstilskudd til frukt, bær og veksthusgrønnsaker er inkludert i satsen. Kostnader til frakt og emballasje er trukket fra.

Vi anbefaler at satsen for bringebær til konsum settes til kr 69,00 per kg.

6.3 Jordbær og bringebær til industri

År	2017	2017
Type	Jordbær	Bringebær
Pris, kr/kg	33,14	32,10
Vektet pris for perioden, kr/kg		33,00
Distriktstilskudd, kr/kg		5,22
Frakt til lager, emballasje, innfrysing, kr/kg		-6,50
Gjennomsnittspris, kr/kg		31,72

Distriktstilskudd til frukt, bær og veksthusgrønnsaker er inkludert i satsen. Kostnader til frakt, emballasje og innfrysing med mer er trukket fra.

Vi anbefaler at satsen for jordbær til industri og bringebær til industri settes til kr 32,00 per kg.

6.4 Solbær til industri

Vi har lagt til grunn at solbær som selges gjennom godkjente omsetningsledd i det store og hele blir bearbeidet av industribedrifter. Vi anbefaler at solbær til konsum inngår i satsen for kostbare bær.

År	2017
Pris, kr/kg	9,30
Distriktstilskudd, kr/kg	1,57
Gjennomsnittspris, kr/kg	10,87

Distriktstilskudd til frukt, bær og veksthusgrønnsaker er inkludert i satsen. I henhold til prisavtalen er ingen kostnader trukket fra.

Vi anbefaler at satsen for solbær settes til kr 11,00 per kg.

6.5 Hageblåbær/kostbare bær til konsum

I gruppen for kostbare bær anbefaler vi at alle spesialproduksjoner til konsum inngår, slik som hageblåbær, rips, solbær, stikkelsbær m. fl. Beregningene er basert på hageblåbær.

År	2016	2017
Pris, kr/kg	102,00	102,00
Vektet pris for perioden, kr/kg		102,00
Distriktstilskudd, kr/kg		1,57
Frakt, kr/kg		-1,40
Emballasje, kr/kg		-3,60
Gjennomsnittspris, kr/kg		98,60

Distriktstilskudd til frukt, bær og veksthusgrønnsaker er inkludert i satsen. Kostnader til frakt og emballasje er trukket fra.

Vi anbefaler at satsen for kostbare bær som hageblåbær, rips, solbær, stikkelsbær m.fl. settes til kr 99,00 per kg.

7 Honningproduksjon

Satsen for avlingssvikt i honningproduksjonen er basert på vektete priser fra Totalkalkylen for honning solgt til Honningcentralen og andre oppkjøpere og pris for honning ved direkte salg. Prisen inkluderer eventuelle tillegg og tilskudd.

År		2015	2016	2017
Direkte omsatt honning	pris, kr/kg	148	174	174
	kvantum, tonn	611	733	760
Omsatt via Honningcentralen og oppkjøpere	pris, kr/kg	54,3	77,69	68
	kvantum, tonn	329	407	440
Sum omsetning per år, tonn		940	1140	1200
Vektet pris per år, kr/kg		115,21	139,62	135,13
Gjennomsnittspris for perioden, kr/kg				129,98

Kilde: NIBIO, Totalkalkylen (<https://www.nibio.no/tjenester/totalkalkylen-statistikk#groups/66/2179>,
<https://www.nibio.no/tjenester/totalkalkylen-statistikk#groups/66/1287>)

Oppdaterte priser for årene 2015 til 2017 fra Totalkalkylen viser en stor økning sammenliknet med perioden som ligger til grunn for gjeldende sats på kr 83,10 per kg (2012–2014). Prisen for direkte omsatt honning har ligget høyt de tre siste årene samtidig med at omsetningen gjennom denne kanalen har økt. Prisen som Honningcentralen har betalt sine leverandører lå også høyere i perioden 2015–2017.

Med bakgrunn i samme metode og kilde som for gjeldende sats anbefaler vi at satsen for honning settes til kr 130,00 per kg.